

10 år med
Förder Höga Kusten

2015-2025

10 ÅR MED LEADER

EU har jobbat "leaderliknande" med jordbrukspolitiken sedan 1991!

2002 började vårt område jobba "leaderliknande" med start utifrån världsarvsområdet med Kramfors och Örnsköldsviks kommuner.

I vårt första leaderoområde ingick även Härnösands kommun. 2014 bildades den nuvarande föreningen Lokalt ledd utveckling Höga Kusten och då utökades området till att även innefatta Sollefteå kommun.

Strategin byggde på samverkan mellan Landsbygdsfonden och Regionalfonden, med visionen "**Tillsammans för livskraft, engagemang och hållbarhet**".

De övergripande målen var att bredda arbetsmarknaden genom kreativitet och att skapa attraktiva boende- och besöksmiljöer genom lokal utveckling.

INSATSOMRÅDEN INKLUDERADE:

- Hållbar näringslivsutveckling genom att förbättra entreprenörsklimatet.
- Attraktiva boende- och besöksmiljöer genom lokal utveckling.

De sista 10 åren har vi jobbat enligt Leadermetodens sju principer:

- Den lokala strategin
- Underifrånperspektivet
- LAG (styrelsen)
- Innovation
- Integrerade insatser
- Nätverk
- Samarbete

Vi summerar stolt denna period, med att vi har med råge uppnått våra indikatorer, växlat upp utvecklingspengar till 71 miljoner där de har gjort stor skillnad – samt nått ut med våra projektresultat både nationellt och internationellt.

JONNY LUNDIN ORDFÖRANDE 2014-2019

– All utveckling är lokal. I Leader blir EU-politiken till landsbygdsutveckling på riktigt i Höga Kusten.

ÅSA RINGLÖV, ORDFÖRANDE 2019-2021

– Känslan när gemsamma krafter samlas, mobiliserar och tar action åt samma håll för att stimulera utveckling, är otroligt stark.

LAG (styrelsen) vågade vara modiga redan från början och ta snabba beslut om övergripande projekt som lyfte landsbygdsutveckling på agendan i ALLA rum både lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

Då pratade vi om bygdegårdar, organisationer, beslutfattare, myndigheter, företagare, media m.fl.

Vilket gjorde att det startades en positiv rörelse och attityd, där Leader Höga Kusten var en förebild och naturlig samtalspartner.

Något som står mig extra varmt om hjärtat är entreprenörskap av alla dess slag från entreprenöriella föreningar till företagare i alla branscher. Dom är verkligen våra riktiga Landsbyggare som håller landsbygden levande, att kunna lyfta dom aktörerna som förebilder och ambassadörer för andra som vill skapa sitt liv på den plats där dom vill leva.

Många utav dessa entreprenörer och föreningar gör det där lilla extra tillsammans i trepartssamverkan betyder oerhört mycket för att skapa gemenskap och inkludering i bygderna.

Att fortfarande se permanenta resultat efter våra projekt som lever kvar och frodas känns helt fantastiskt.

MIA KARLSSON, ORDFÖRANDE 2021-

– Att få vara mitt i utvecklingen av den plats man har förmånen att få kalla sitt hem är en ynnest. Samverkan görs absolut mellan olika sektorer enligt Leadermetoden, men framför allt skapas kraftfulla nätverk mellan personer och organisationer som modigt testar idéer som uppkommer kring köksborden. Verksamhetskontoret har under åren strategiskt och operativt jobbat tillsammans med styrelsen dit där vi är idag - och resan fortsätter. **Vi är stolta över det vi har åstadkommit tillsammans - stolta men inte nöjda - vi siktar alltid en nivå till!**

10 ÅR MED JENNY

Tio år. En hel liten epok. När jag ser tillbaka på min tid som verksamhetsledare för Leader kan jag inte låta bli att känna en stolthet och värme i magen – det här har varit en resa fylld av engagemang, möjligheter och framför allt landsbygdsfolket som har vågat drömma och skapa förändring.

– Det bästa ögonblicket? Det är svårt att välja ett enda, men om jag verkligen lyssnar inåt, då är det nog de där stunderna när allt klickar. När någon går från en idé till verklighet, när vi ser att det vi gör spelar roll. Det kan vara ett möte med en projektägare som plötsligt inser att *”Det här går ju faktiskt!”*, eller känslan av samhörighet när vi knyter ihop ett projekt och ser resultatet av allt arbete.

”Tio år med Leader har lärt mig att förändring inte sker i ensamhet. Det sker i möten, i samarbete och i viljan att utveckla”

Och projekten... så många att välja bland! Det som har varit mest utvecklande är det de initiativ där vi verkligen fått tänka nytt och vågat kliva utanför ramarna. Där vi tillsammans med *landsbygdsfolket* – eldsjälarna, föreningar och företag – har fått testa, ompröva och skapa något som annars kanske aldrig hade blivit av.

Jenny Edvinsson, verksamhetschef på Leader Höga Kusten.

Ett av de tydligaste exemplen på detta är **Vi Landsbyggare**. Det började som en idé om att förändra attityden till landsbygden – att visa på möjligheterna istället för begränsningarna. Idag har konceptet spridit sig till andra delar av Sverige och till Österbotten i Finland, och har blivit en förebild för hur vi kan lyfta fram och stärka landsbygden genom berättelser och stolthet. Vi har fått presentera vårt arbete i Bryssel, och det har inspirerat fler att följa efter.

Tio år med Leader har lärt mig att förändring inte sker i ensamhet. Det sker i möten, i samarbete och i viljan att utveckla. Det sker i de små, viktiga stegen och i de stora sprången. Och även om åren har gått snabbt, är det känslan av att ha fått vara med och bidra som består.

**SÅ – VAD HAR DESSA ÅR BETYTT?
KORT SAGT: ALLT.**

En resa av samverk

Leader Höga Kusten, som en del av det bredare LEADER-programmet (som står för "Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale"), fokuserar på att stödja lokala utvecklingsinitiativ i Höga Kusten-området.

Kärnmålet är att uppmuntra hållbar landsbygdsutveckling genom att ge lokala samhällen möjlighet att identifiera och genomföra projekt som adresserar deras specifika behov och möjligheter.

VI HAR DE SISTA 10 ÅREN JOBBAT MED:

- **Projektfinansiering:** En av våra viktigaste funktioner har varit att ge ekonomiskt stöd till lokala projekt som överensstämmer med vår utvecklingsstrategi. Projekten har omfattat områden som näringsliv, kultur, unga, bredband, friluftsliv och hållbarhet.
- **Samhällsengagemang:** Leader Höga Kusten bygger på underifrånsperspektivet. Lokala invånare, föreningar, företag och andra aktörer har aktivt deltagit i planering och beslut, vilket säkerställt att utvecklingen utgått från verkliga behov och säkerställer att projekten är relevanta och har starkt lokalt stöd.
- **Nätverkande och samarbete:** Leader Höga Kusten underlättar nätverkande och samarbete mellan olika aktörer i regionen. Detta inkluderar att koppla samman projektutvecklare med potentiella partners, dela kunskap och bästa praxis och främja samarbete över sektorer.

- **Innovation och experimenterande:** LEADER-programmet uppmuntrar innovativa och experimentella metoder för landsbygdsutveckling. Leader Höga Kusten stöder projekt som testar nya idéer och lösningar på lokala utmaningar, och jobbar forskningsnära med bl a SLU (Sve- riges lantbruksuniversitet).
- **Kapacitetsuppbyggnad:** Leader Höga Kusten har erbjudit utbildning och stöd till lokala aktörer för att öka deras kapacitet att utveckla och genomföra framgångsrika projekt.

TEMATISKA PRIORITERINGAR I LEADER UNDER DENNA PERIOD

Även om specifika prioriteringar kan utvecklas över tid, fokuserar Leader Höga Kustens arbete på teman som:

- **Hållbart näringsliv och entreprenörskap:** Vi har främjat företagande och innovation, förbättrat entreprenörsklimatet, utvecklat sociala företag och skapat nya former av kapitalförsörjning. Fokus har varit på ungt entreprenörskap, ny teknik och hållbara affärsmodeller.
- **Attraktiva och inkluderande livsmiljöer:** Genom insatser som bredbandsutbyggnad, boendeutveckling, återbruk, serviceutveckling och föreningsstöd har vi bidragit till att bygga attraktiva platser för både invånare och besökare.
- **Ungas engagemang och framtidstro:** Vi har skapat möjligheter för unga att delta och påverka genom projekt som ungdomscheckar, sommarinfluencers och TAL-KO. Ungas idéer och driv har varit avgörande för landsbygdens utveckling.

- **Innovation och samverkan:** Leader Höga Kusten har varit en plattform för nya idéer och metoder. Vi har stöttat samverkan över sektorsgränser, utvecklat nätverk och spridit smarta lösningar – från kulturarvsturism till Byggsam.
- **Hållbarhet och smart resursanvändning:** Vi har arbetat för att Höga Kustens utveckling ska ske med respekt för miljö och resurser, bland annat genom projekt inom återbruk, hållbar odling och friluftsliv.

VÅR LOKALA UTVECKLINGSSTRATEGI

Alla projekt som fått stöd från Leader Höga Kusten har utgått från vår gemensamma utvecklingsstrategi, framtagen tillsammans med invånare, föreningsliv och näringsliv.

Strategin byggde på samverkan mellan Landsbygdsfonden och Regionalfonden, med visionen:

"Tillsammans för livskraft, engagemang och hållbarhet"

De övergripande målen var att Breda arbetsmarknaden genom kreativitet och innovation, och att skapa attraktiva boende- och besöksmiljöer genom lokal utveckling.

- Hållbar näringslivsutveckling genom att förbättra entreprenörsklimatet
- Attraktiva boende- och besöksmiljöer genom lokal utveckling.

an och utveckling!

LEADER HÖGA KUSTEN SUMMERAR DE SENASTE 10 ÅREN

Totalt 48 projekt genomfördes, med en ursprungsbudget på 43,9 miljoner kronor som växlades upp till 66 miljoner kronor och som tillsammans med de egna insatserna blev en total omslutning på 71 miljoner kronor.

Finansieringen bestod av 50% från EU, 33% från våra kommuner och Region Västernorrland, samt 17% från den svenska staten.

Projekten fokuserade på bredbandsmobilisering, boende, unga, attraktivitet, service, friluftsliv, kultur, entreprenörskap och hållbarhet. Tillsammans skapade vi över 55 nya arbetstillfällen, 45 nya företag, 231 nya nätverk och 82 nya besöksanledningar, 154 nya aktiviteter, över 300 innovativa samarbeten och mycket mera.

Tillsammans har vi gjort skillnad för landsbygden i Höga Kusten – och arbetet fortsätter dagligen 24/7 framöver – ALLTID EN NIVÅ TILL!

48 st
Projekt
totalt

13 st
Leader Höga Kustens
egna projekt

Total omslutning
71 mKr

Slutlig budget
66 mKr

Ursprungsbudget
43,9 mKr

Uppväxling:
22,1 mKr

48 OLIKA VÄGAR MOT UTVECKLING I HÖGA KUSTEN - OMSLUTNING CA 71 MILJONER!

1. Destinationsutveckling **Skuleberget**
2. **Resele** – Naturturism
3. **Skuleberget** – Kajaksatsning
4. **Sagaleden**
5. Downhill **Hallsta**
6. Hållbar turism **Nätradalen**
7. Smart **kulturarvsturism**
8. **Samverkan** för Höga Kustens entreprenörer
9. Hållbara affärsmodeller på **Landsbygden**
10. Utveckling av anläggningar med **akvaponi**, Härnösand
11. Bredband Landsbygd **HÄRNÖSAND**
12. Bredband Landsbygd **SOLLEFTEÅ**
13. Bredband Landsbygd **KRAMFORS**
14. Ekosystem med **delningsplattform**
15. Hållbart utvecklingscentrum – **Nordvik**
16. **Bredbandsbillerbyar**, Sollefteå
17. Ökat lokalt **återbruk**, Örnsköldsvik
18. **Kapitalförsörjning** Höga Kusten
19. **Mannaminne**: Kulturarv Höga Kusten
20. Förstudie Friluftsteater – **Lövvik**
21. Kultur och Näringar, **Ulvön & Höga Kusten**
22. Sing & Song Writers **Kvarken**
23. **Konst- och kulturdestinationer** Höga Kusten
24. High Coast Music **innovation arena**
25. TALKO - **Ungas delaktighet** i landsbygdsutveckling
26. Lokal utveckling **Sollefteå**
27. Kortare insatser för **föreningsengagemang**
28. Stöd för **ungdomsinitiativ 1**
29. Stöd för **ungdomsinitiativ 2**
30. **Bo Leva Verka** Höga Kusten
31. **Vi Landsbyggare**
32. Ung Landsbygdentreprenör, **Technichus**
33. **High Coast Art Valley**, Bygdsam Nätradalen
34. Mikrofond för **social ekonomi & lokal utveckling**
35. **Jobba & Lev Bygd**
36. **Härnösands** landsbygd 2.0
37. Samverkan och nätverk i **Nora**
38. Bygd och stad i balans, **Örnsköldsvik**
39. Bättre service genom samverkan – **Lugnvik**
40. Seniorboende **Nordingrå**
41. Utveckling **Marieberg**
42. **Förstudiestöd 1**
43. **Förstudiestöd 2**
44. Förstudiestöd **Agenda 2030 1**
45. Förstudiestöd **Agenda 2030 2**
46. Möten mellan natur och kultur **Lövvik**
47. **Din Lots** Höga Kusten
48. **Landsbygdshubben** – Landsbygdsutveckling en nivå till

LEADER HÖGA KUSTENS EGNA PROJEKT!

Vi Landsbyggare

Bo Leva Verka

Samverkan för inflytt, Nordingrå
Inventering och marknadsföring
av obebodda hus, Nora
Ödehusinventering Junsele
Cowork – Bygdsam Nätradalen
Cowork – Nordingrå Konstby
Cowork – Bredbyn
Cowork – Nötkallen/Mjällom
Nature´s Calling
Trygghetsboende Nordingrå

Kapitalförsörjning

Kortare Insatser

Mötesplats Docksta Hamn
Allmän badplats vid Nässjön
Beachvolley runt hela Höga Kusten
Bygge av pumprackbana Bollstabruk
Förbättring av utemiljön i Lugnvik
Matkvällar Gottne
Ungdomsbilträff - Young Wheels
Naturstigen Junsele
Större gemenskap och ökad beredskap Lemesjö

Förstudier Agenda 2030

Hållbara affärer genom nya nätverk, HC Creative
Ökad ung delaktighet, LRF Västernorrland
Höga Kusten Nord mot 2030
Naturunderstödd rehabilitering även i Västernorrland
Småskalig vätgasproduktion i landsbygden

Ökat entreprenörskap, Bygdsam Nätradalen
Nod Nordingrå – hållbar
besöksnäringsutveckling
Gång och cykelbana i Häggdånger
Möjligheternas hus Mellansel
Metod för att sätta konsten på kartan
Tranaparken, aktivitets och
mötesplats Skorped
Ortsutveckling Nensjö
Herrgårdsflyglar för besöksutveckling
Viksjö Solgemenskap
Norrländsk Bildväxling (Norrlandsförbundet)
Service Södra Höga Kusten (Nora)
Mulleriket, Sollefteå
Docksta Hamn
Gussjönoret
Höga Kusten Nord
Vertikal Hallsta, Sollefteå Skidor
Musikteater Nordingrå
Byggnadsvård Västernorrland
Länsmuseum
Fossilfritt och hälsosammare
samhälle, Västansjö
Samverkan för utvecklad och
samordnad samhällsservice (Gideå)
Besöksnäring Höga Kusten
Vildmark (Anundsjö)
Motorgården Young Wheels

**TALKO - Ungas delaktighet i
Höga Kusten, se sid 24**

Landsbygdshubben

MAAIKE SMITH

BÄSTA ÖGONBLICKET:

– Jag har svårt att utse ett "bästa ögonblick", det var så många! Det är snarare arbetssättet och glädjen i samverkan, och stoltheten av att vara en del i ett otroligt kompetent gäng som vågar testa nya arbetssätt och som levererar resultat. Ett exempel: Under corona epidemin var vi tvungna att snabbt ställa om från fysiska till digitala möten. Vi ville att digitala möten med invånarna i Höga Kustens landsbygder skulle vara lika bra mötesplatser som fysiska. Att många kunde komma till tal, att kunna uppmuntra kreativitet och att möten skulle leda till konkret handling. Vi samordnade en del kreativa workshops kring Leaders landsbygdsutvecklingsstrategi med hjälp av verktyg som Zoom och Mural (digitala post-it lappar). Det var pirrigt för att få allt att funka smidigt, men väldigt roligt att testa oss fram tillsammans. Jag är stolt över att vi lyckades engagera och inkludera så många människor i utvecklingen av Leaders utvecklingsstrategi mitt i pandemin.

UTVECKLANDE PROJEKT:

– Projektet TALKO, ungas delaktighet på landsbygden. Målet med projektet var att stötta bygder i att bli bättre på att inkludera unga och att skapa bygder där unga hörs, trivs och kan påverka. Under projektets gång analyserade föreningar deras styrkor och utmaningar kring ungas delaktighet och skapade utrymme för unga på orten att komma med egna idéer och driva egna projekt. Advisory Board Höga Kusten, ett gäng unga från hela området, var rådgivare i projektet, och de var så bra! Det som jag har lärt mig om vikten av ungas delaktighet på landsbygden har jag tagit med mig i min nya roll som landsbygds- och hållbarhets utvecklare på Sollefteå kommun, där jag försöker engagera ungdomsdelegationen på kommunen i landsbygdsutvecklingsfrågor så mycket som möjligt.

FELICIA EDHOLM

BÄSTA ÖGONBLICKET

– Om jag ska plocka ut ett enskilt ögonblick får det bli gången jag fick veta att Young Wheels beviljats stöd från Allmänna Arvsfonden för att starta en motorgård i Kramfors. Det kändes otroligt fint att se hur det lilla stöd Leader gett för att hålla en motorträff och sedan jobba fram en arvsfondsansökan, kunde växa till något så stort och viktigt för hela Höga Kusten.

UTVECKLANDE PROJEKT

– På ett personligt plan så kommer TALKO – ungas delaktighet, högst upp på listan. Jag kom in som ny i organisationen och inom landsbygdsutveckling, rakt in i en projektprocess som för mig la grunden till hur de följande fem åren på Leader skulle bli. Sedan vill jag också lyfta Möten mellan natur och kultur (Friluftsteatern i Lövvik), det var en lärorik resa från långt innan ens första spadtaget tagits till dess att vi satt i publiken på premiärdagen. Jag är otroligt imponerad över hur byn hanterat alla utmaningar på vägen och väldigt glad över samarbetet med Berit och Tommy under projektfasen.

EVA JILKÉN

BÄSTA ÖGONBLICKET

– Det bästa ögonblicket var känslan av att ingenting var omöjligt med det team vi var och att få göra verklig skillnad. Som att se kreativiteten sprudla när vi lanserade SMAK63 och företagarna samarbetade över landsgränser med att vässa varandras måltidsupplevelser och verksamheter. Oförglömligt roligt. Eller känslan av den stolthet och gemenskap som infann sig under Landsbyggaredagarna.

UTVECKLANDE PROJEKT

– Det är svårt att nämna ett. Det har varit otroligt utvecklande och roliga år, som till stor del bygger på samarbete och samskapande. Det var väldigt roligt att lägga grunden för Leader Höga Kustens varumärke/kommunikationsstrategi gemensamt, men också otroligt spännande att forma och skapa Landsbyggareprojektet och se det bli nationellt, men lika stimulerande att driva Mat och dryck längs Nordens gröna bälte och lanseringen av Nordens första kunskapsnav inom måltidsturism.

MIKAEL ENGLUND

BÅDE BÄSTA MINNET OCH UTVECKLANDE PROJEKTET

– Ett av mina bästa minnen från Leader Höga Kusten är projektet "Cykla Sollefteå". Ett lysande exempel på vad som händer när kommun, föreningsliv och näringsliv jobbar tillsammans. Resultatet blev hållbara cykelleder som gynnar både turism, företagande och invånare.

OLIVIA KARLSSON

BÄSTA ÖGONBLICKET

– Det jag känner i magen är en djup stolthet över människorna, över drivkrafterna och över vårt fantastiska område. Att få arbeta med lokal utveckling är jag så tacksam över varje dag, att få vara en del av allt som växer och spirar här. Det är mötet med människor som berör mest.

UTVECKLANDE PROJEKT

– För mig är det inte ett enskilt projekt som varit mest utvecklande – det är resan tillsammans med människorna och deras idéer. De stunder då jag fått möta en tanke i sin allra första form, som ett litet frö, och sedan varit med när det växer, blommar och bär frukt. Att få följa den vägen, vara ett stöd längs processen, se arbeten ta form och engagemanget ta fart. I de mötena har jag också utvecklats, för varje gång jag möter mod, nyfikenhet och driv så växer jag lite till som människa. Det är en ständig påminnelse om att utveckling börjar i tillit och i mötet mellan människor.

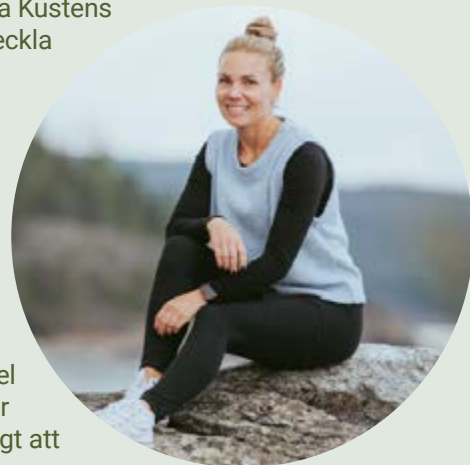
CARINA ÅBERG

BÄSTA ÖGONBLICKET

– Det har hänt så otroligt mycket under mina tre år på Leader och jag började i slutet av den gamla programperioden, i april 2022. Vi höll på att knyta ihop säcken för en programperiod medan vi för fullt på att planera kommande, en väldigt härlig och intensiv tid som betydde mycket för Höga Kustens framtida utveckling, men även för mig! Det är verkligen en lyx att få vara med och utveckla platsen jag valt att bo på.

UTVECKLANDE PROJEKT

– Men det mest utvecklande projekt att jobba med när jag började var nog att jobba med våra ungdomsprojekt – våra sommarinfluencers och ungdomscheckarna vi delade ut. Vi sökte fem ungdomar som under tio veckor skulle visa upp sin landsbygdssommar i Höga Kusten – vad gör man egentligen som ung på landsbygden och vad var deras guldkorn i vardagen? Detta var ett projekt vi gjorde tillsammans med andra leaderområden i Sverige och det var verkligen roligt att både jobba med och följa - för oss som jobbade med det och för ungdomarna att känna att dom var del av något större. "Checkarna" vi också delade ut var ett småstöd på max 20 000 kronor ungdomar upp till 25 år kunde söka för att genomföra en aktivitet i sin bygd – så härligt att se all den unga drivkraften vi har i Höga Kusten!

MATTIAS FORSSELL

BÄSTA ÖGONBLICKET

– Svårt att plocka fram ett "bästa minne" från alla år med Leader HK då det har varit så många fina minnen och inspelningsdagar genom åren. Att med kameran få fånga NUET och VARDAGEN bland alla dessa samhällsentreprenörer i Höga Kusten är en förmån. Dessutom att få ha jobbat med de kreativa personerna på verksamhetskontoret är något jag värderar högt.

HÖGA KUSTENS FRILUFTSTEATER

I hjärtat av det storslagna Höga Kusten, där naturens skönhet möter rik kultur, finner vi Höga Kusten Friluftsteater i Lövvik. Här, genom ett trepartssamarbete mellan den lokala föreningen, näringslivet, både lokalt och nationellt, det offentliga i form av Region Västernorrland och Kramfors kommun samt Leader Höga Kusten.

Här växte en gemensam vision fram: Att främja lokal kultur och utveckling, och skapa en inbjudande atmosfär för både invånare och besökare.

Ingen kan dock förneka den avgörande rollen av Tomas Ledin, en älskad svensk artist med rötter djupt förankrade i denna region. Hans musik fångar hjärtat av det svenska landskapet och hyllar den skönhet som omger oss. Men bakom kulisserna finns även Tommy Bergkvist – den passionerade eldsjelen som drar i trådarna och ger liv åt bygdespelen i Lövvik. Utan honom hade vi kanske inte fått uppleva den magi som denna teater erbjuder.

Friluftsscenen växte fram genom en process som började med en förstudie, finansierad genom Leaderprojektet, som undersökte möjligheterna att skapa ett besöksmål i Lövvik. Förstudien, som genomfördes 2019, visade på potentialen för en friluftsteater med scen och kringliggande faciliteter. Detta resulterade i en ansökan om projektstöd.

Projektet har utvecklats i nära samarbete med lokala aktörer, bland annat Kramfors kommun, lokala föreningar (som Lövviks By och Idrottsförening), företag på lokal och nationell nivå samt kulturutövare som Tomas Ledin. Samarbetet har varit viktigt för att förankra projektet i lokalsamhället och säkerställa dess hållbarhet.

UTVECKLINGEN HAR PÅVERKATS AV OLIKA FAKTORER, BLAND ANNAT:

- Positivt lokalt engagemang: Starkt ideellt engagemang har bidragit till projektets framgång, föreningslivet har varit drivande med Tommy Bergkvist i spetsen.
- Samarbete med externa aktörer: Samarbetet med andra organisationer och företag, exempelvis inom kultur och turismsektorn, har varit avgörande för projektets utveckling och framtida hållbarhet.

- Utmaningar: Projektet har mött utmaningar, som väderrelaterade förseningar och den globala pandemin.
- Stegvis utveckling: Projektet har utvecklats stegvis, från förstudie till detaljplanering och genomförande.

Sammanfattningsvis kan man säga att Höga Kustens friluftsteater i Lövvik har vuxit fram tack vare ett omfattande samarbete, starkt lokalt engagemang och en stegvis process. Trots utmaningar har det lokala stödet och visionen om ett levande kultur- och besöksmål i Lövvik bidragit till projektets framskridande.

FÖRSTA SPADTAGET

"Detta är ett lysande exempel på vad som kan åstadkommas genom stark drivkraft, lokalt engagemang och genom att flera aktörer samverkar"

SMART KULTURARVSTURISM

Projektet Smart kulturarvsturism i Höga Kusten drevs av Västernorrlands museum med syftet att utveckla digitalt förstärkta kulturarvsupplevelser och göra områdets historia mer tillgänglig och attraktiv för besökare. Genom att använda mediaguides och digital storytelling ville projektet skapa en djupare upplevelse av kulturhistoriska platser och locka en bredare publik.

I projektet producerades fem tematiska mediaguides, tillgängliga via appen Kulturpunkt, där varje guide innehöll åtta berättelser. Dessa berättelser utvecklades i samarbete med författare, illustratörer, musiker och skådespelare för att skapa engagerande och dramatiserade berättelser. Särskild fokus lades på

att lyfta mindre kända platser och kulturarvsberättelser för att ge nya perspektiv och inspirera besökare att utforska området på ett djupare plan.

Projektet genomfördes i samarbete med lokala aktörer, såsom Häxmuseet i Prästmon, samiska föreningar

och olika besöksnäringföretag. Genom workshops och utbildningstillfällen kring storytelling och digital kulturförmedling fick besöksnäringen och kulturarvsaktörer verktyg för att bättre använda berättelser i sin verksamhet.

"Vi har en historia att vara stolta över – och som alltid i Höga Kusten – strävar vi en nivå till!"

En omfattande marknadsföringskampanj lanserades inför sommaren 2024, vilket resulterade i cirka 8 000 unika användare och nästan 60 000 sidvisningar i mediaguiden. Dessutom installerades sex fysiska skyltar på relevanta platser och en digital informationskiosk på Hotell Höga Kusten.

Projektet bidrog till ökad samverkan mellan museet, besöksnäringen och kulturaktörer, och har lagt grunden för framtida utveckling av kulturarvsturism i regionen. Erfarenheter från projektet kommer att integreras i museets fortsatta arbete och i framtida satsningar på digital kulturförmedling. Projektet får också fem stjärnor av fem gällande projektadministration – och vid summeringen så kunde vi nästan räkna diffen på våra fingrar.

Vi har en historia att vara stolta över – och som alltid i Höga Kusten – strävar vi en nivå till! Både med förståelsen och tillgängligheten för vårt kulturarv, men också för en förståelse för varför vi Höga Kusten-bor är som vi är idag!

BYGD & STAD I BALANS

Örnsköldsviks kommun är stor till ytan – skillnaderna och avstånden mellan bygd och stad var stor kring år 2010.

Drivna personer med bl a Lena Lindström som kommunens näringslivsutvecklare drev frågan att minska avstånden – och öka samverkan. Länsstyrelsen bidrog med pengar till ett startprojekt – och sedan söktes Le-

aderstöd för Projektet Bygd och stad i balans. Projektet hade målet att stärka landsbygdens attraktivitet och skapa förutsättningar för entreprenörskap. Under projektets gång har flera insatser genomförts, inklusive ortsvandringar, etablering av Växtplatser och främjande av socialt företagande. Ortsvandringarna har genomförts vid 14 tillfällen där invånare och kommunala representanter tillsammans har identifierat och åtgärdat förbättringsområden.

Ett par sociala företag startades. Fyra nya samarbetskonstellationer har skapats på serviceorterna, och nätverk har etablerats för att stödja användningen av ny teknik. Höstmarknaden i Bjästa har utvecklats och drivs nu av lokala föreningar. Handla lokalt-initiativet med Örnkörtet har resulterat i nya samarbeten och en ökad medvetenhet om vikten av lokal handel.

Trots vissa utmaningar, såsom långa ledtider i etableringen av sociala företag och varierande lokalt engagemang, har projektet bidragit till att stärka landsbygdens attraktivitet. Fastighetsvärdena i de berörda områdena har ökat med 22 % (2019) och cirka 20 000 invånare har fått förbättrad service och infrastruktur genom projektets insatser. Två Växtplatser har etablerats i Bjästa och Husum och fungerar nu som mötes- och arbetsplatser.

Projektets erfarenheter visar vikten av stark lokal förankring, täta dialoger med nyckelpersoner och långsiktigt engagemang för att säkerställa att insatserna lever vidare efter projektets slut. Flera initiativ, såsom

ortsvandringarna och Växtplatserna, har fortsatt genom lokala aktörer och samarbetspartners.

OGH PROJEKTET LADE GRUNDEN FÖR DEN NYA STARKA SAMVERKANSFORMEN BYGDSAM

Bygdsam står för Bygden i samverkan och är en samverkansplattform på landsbygden. Syftet är att kraftsamla och utveckla bygden genom samarbets- och samverkansformer som leder till effektivare och smartare lösningar och ökar trivsel och tillväxt i bygden.

Det finns fyra Bygdsam i Örnsköldsvik, knutna till serviceorter med omland: Nätradalen, Anundsjö, Gideälvdal och Grundsunda. Varje Bygdsam är en ekonomisk förening som står på tre ben: företagen, ideell sektor och kommunen.

Sammanfattningsvis så har leadermetoden flyttat ut på kommunal nivå, och det lokala engagemanget och samverkan mellan de tre sektorerna har gett, ger och kommer att ge fortsatt utveckling i de fyra bygderna.

Bygdsam
Anundsjö

Bygdam
Grundsunda

Bygdsam
Gideälvdal

Bygdsam
Nätradalen

**VI ÄR DE NYFIKNA, EN
VI LANDS**

Vi är entreprenörerna, eldsjälarna och e
Vi kallar oss landsbyggare och tillsamman
Sträcker oss mot det okända, med
Tillsammans gö

VISA OCH ENERGISKA BYGGARE

entusiasterna som vågar våra drömmar.
s formar vi platsen vi lever och arbetar på.
en stadig fot i det som är vårt hem.
ör vi förändring.

YOUNG WHEELS

Det började med en vision och en dröm. Young Wheels fick möjligheten att genomföra en EPA-träff i Kramfors kommun via ett stöd från Leader Höga Kusten, ett initiativ som snabbt fångade intresset hos de motorintresserade ungdomarna. Med beviljat stöd kunde de ordna matservering och skapa attraktiva klistermärken och tröjor till deltagarna.

Men Young Wheels ville inte bara stoppa där. Efter den lyckade träffen insåg de behovet av en permanent mötesplats för ungdomar med motorintresse. Idag driver de en motorgård, tack vare stöd från Allmänna Arvsfonden, där ungdomar kan samlas och inspireras.

Det slutar inte där. Young Wheels har expanderat sitt koncept till Härnösand och Sundsvall, vilket innebär att dessa mötesplatser nu finns kvar för unga i hela Höga Kusten. En kraftsamling av engagemang och gemenskap.

DIGITAL INFRASTRUKTUR

– viktigt för den fortsatta utvecklingen!

Leader Höga Kusten har arbetat för bättre digital infrastruktur och har satsat tillsammans med projektägarna närmare 7 miljoner! När vi sammanfattar perioden ser vi tre unika Leaderprojekt i Sollefteå, Kramfors och Härnösand. Från förbättrad bredbandstäckning till ökad medvetenhet om dess betydelse – vi har sett resultaten hur lokalt engagemang och innovativa lösningar ger landsbygden en starkare digital framtid och utveckling på platser som annars hade blivit bortglömda.

SOLLEFTEÅ: Stadsnät Sollefteå hade fokus på att förbättra den digitala infrastrukturen i områden med dålig täckning. Projektet anslöt framgångsrikt 1084 fastigheter, vilket översteg målet. Inga nya företag skapades direkt, men fem befintliga företag gynnades. Avsevärda ideella insatser bidrog, och de totala kostnaderna uppgick till 2 066 338 SEK. Ansökan lyfte behovet av bättre finansiering och effektivare processer för bredbandsprojekt på landsbygden.

KRAMFORS: Mediateknik i Kramfors drev projektet som syftade till att öka förståelsen för och intresset för bredbandsutbyggnad. Projektet använde informationsmöten, utskick och lokalt engagemang. Det översteg målet om 1000 intresseanmälningar, vilket visade vikten av lokalt deltagande. Projektets omslutning var 2 005 440 kr - inga nya jobb eller företag skapades direkt, men projektets framgång gynnade indirekt alla tre sektorerna.

HÄRNÖSAND: Vi beslutade att bevilja på 2 251 863 SEK till Härnösand Energi & Miljö Aktieföretag (Hemab) för ett projekt som ska mobilisera landsbyggsbefolkningen för bredbandsutveckling.

Projektet fokuserade på planering och samordning och syftade till att förbättra den digitala kommunikationen så att invånarna kan bo och arbeta på landsbygden.

MIKAEL NÄSTRÖM

– STADSNÄT SOLLEFTEÅ/SOLLEFTEÅ KOMMUN

VAD BETYDER DIGITAL INFRASTRUKTUR FÖR UTVECKLING AV LANDSBYGGEN?

– Det självklara är att det ger människor och företag möjlighet att stanna kvar på landsbygden då bredbandsinfrastrukturen ger tillgång till allt vad digitaliseringen i världen möjliggör och kräver!

VAD HAR JUST BREDBANDSPROJEKTET BETYTT FÖR SOLLEFTEÅ?

– Resurserna som Leaderprojektet tillförde gav möjlighet till att anställa en projektledare som jobbade med informationsinsatser och vägledning, både i tidiga skeden, i projekteringsskedet och när gräv och installationsarbetena genomfördes.

– Vi kunde konstatera att det över tid blev allt större utmaningar med att engagera hela byar i bredbandsprojekt. Allt fler ville få en färdig anläggning levererad till minimala egna insatser. Resurserna via projektet var helt nödvändiga för att få tillräckligt många att delta och ansluta sig. Arbetssättet permanentades efter projektets slut.

SAMARBETADE NI MELLAN MEDIATEKNIK OCH HEMAB UNDER PROJEKTIDEN? I SÅ FALL HUR?

– Vi har alltid haft ett gott samarbete med Mediateknik och Hemab. Det har berört allt från utveckling av affärer, gemensamma affärer, metodik i arbetet med att attrahera människor till att ansluta sig, till förläggningsmetodik och ihopkoppling av näten mellan parterna. Mediateknik har också byggt vissa nät i vår kommun, där det varit ekonomiskt fördelaktigt. Detta samarbete har formaliserats och drivs i dag genom en ekonomiska förening (DIGIMITT) som ägs av stadsnäten i Västernorrland.

VI ÄR DE NYFIKNA, ENVISA OCH ENERGISKA VI LANDSBYGGGARE

Vi är entreprenörerna, eldsjälarna och entusiasterna som vågar våra drömmar.
Vi kallar oss landsbyggare och tillsammans formar vi platsen vi lever och arbetar på.
Sträcker oss mot det okända, med en stadig fot i det som är vårt hem.
Tillsammans gör vi förändring.

UNGAS DELAKTIGHET

Projektet beviljade stöd till lokala delprojekt i syfte att ta tillvara på ungas idéer för att skapa en inkluderande och attraktiv livsmiljö.

Projektet syftade till att ta tillvara på ungas idéer och kreativitet samt ge dem möjlighet att bli mer delaktiga i processerna kring att skapa sina egna aktiviteter och utveckla sin egen roll i den lokala utvecklingen.

Genom att i samarbete med bygder- nas föreningar låta unga genomföra sina egna idéer ville vi i projektet bidra till att förbättra ungas relation till platsen de bor på och stärka känslan av att vara delaktiga i lokalsamhället. Deltagande och möjligheter att påverka skapar samhörighet, vilket i sin tur ger engagemang och framtidstro.

En del i detta var även att synliggöra ungas engagemang via sociala medier, varför vi knöt till oss unga inspiratörer som delade sin vardag. Genom att man kunde följa unga inspiratörers engagemang i bygderna skapades stolthet och attraktionskraft i och för bygderna och landsbygden som helhet. Detta bidrar till att man lockar fler att engagera sig i sin landsbygd, eller att man helt enkelt lockas till den plats där det finns engagemang.

Vårt arbete ledde också fram till projektet:

"Talko – samarbete över gränsen för att fortsätta ungdomars engagemang"

I Finland finns det över 105 000 registrerade föreningar, och i Sverige är antalet ungefär det dubbla. Projekthelheten TALKO var ett 2,5-årigt, transnationellt Leadersamarbete, vars syfte är att hjälpa föreningar i Finland och Sverige att uppdatera sina verksamhetsformer för att passa dagens samhälle.

Namnet kommer från finlands- svenskan, där 'Talko' betyder frivilligt, oavlönat lagarbete.

Projektet var ett samarbete mellan yrkeshögskolan Centria & Yrkeshögskolan Novia, Leader Höga Kusten, Leader Polaris och Leader Lappland 2020. Vardera samarbetspartner drev projekt för föreningsutveckling med olika fokusområden.

Leader Höga Kusten fokuserade på frågan "Hur skapar vi mångfald i den ideella sektorn utifrån arbetet med ungas engagemang?"

PROJEKTET HADE FYRA DELOMRÅDEN:

- Attitydförändring – hur skapas en positiv bild av landsbygden där unga kan trivas och utvecklas
- Förbättrade förutsättningar för att unga ska kunna engagera sig
- Ökad kunskap inom föreningslivet kring hur man stöttar ungas delaktighet och engagemang
- Fler unga som engagerar sig för landsbygdsutveckling i Höga kusten

Vi skapade under projektiderna möjliggörande utvecklingscheckar – hade unga influencers som speglade vardagen på @ungihogakusten - samt bildades ett Advisory Board som tog alla beslut om de utvecklingsmedel som delades ut. Samma Advisory Board fanns med i diskussionerna för LAG styrelsen under tiden, samt som bollplank till verksamhetskontoret.

Vi tog också fram en plattform – och ett verktyg som lever kvar för föreningar som vill engagera yngre i sin utveckling framåt!

CHECKAR SOM DELADES UT:

- Utomhusbio i Bjästa
- Grillplats i Skorped
- ÖMK och Young Wheels Motorträff
- Sagostigen Vibyggerå
- Härnö Shut down
- Ishockey för yngre i Junsele
- Kramfors Bokcirkel
- Discgolfbana i Lungvik
- Dansläger i Österforse
- Konstnärverkstad i Ramsele
- Snowpark Latberget
- Summerwibes i Härnösand
- Käpphästtävling i Sollefteå
- Crossbana i Junsele
- Kreativ afton i Nordingrå
- Ungdomslokal i Drömme

AXPLOCK AV CIRKA 30 FÖRSTUDIER UNDER PERIODEN

Projekt mot ekologisk hållbarhet

Småskalig vätgasproduktion i landsbygdsverksamhet

Att ta fram underlag och kontakter för att på sikt utreda möjligheterna till en större förstudiekopplat till tillverkning av vätgas från biogas och solex för användning inom lantbrukssektorn. Det långsiktiga syftet är att göra lantbruken mer självförsörjande och mindre beroende av importerad energi, drivmedel och gödsel.

Projektägare Maskinring Norrland
Plats: Örnsköldsvik

Viksjö solgemenskap

Att ta reda på intresse, kostnader och möjligheter till att starta, bygga och driva en gemensamt ägd solcellsanläggning i Viksjö med omnejd.

Projektägare: Viksjö Framtid Ekonomisk Förening
Plats: Härnösand

Projekt som social hållbarhet:

Större gemenskap och ökad beredskap

Syftet med insatsen är att bygga gemenskap i bygden med de nyinflyttade individerna/familjerna som flyttat in i bygden under pandemiåren, för att få fler nya individer att engagera sig i byg-

dens utvecklingsarbete. Syftet är också att stärka den lokala beredskapen genom ökad gemenskap via bygdegården som lokal samlingsplats. Samt tillskapa en mer attraktiv boende och besöksmiljö genom ökad gemenskap i bygden. För ökad gemenskap vill vi utveckla badplatsen Kvarnbadet, införa en ny verksamhet i form av loppis på vår unika loge, öka den lokala be-

redskapen/resiliensen. Samt öka attraktionskraften inom bygdens besöksnäring bla. genom att iordningställa 2.st ställplatser för husbil/husvagn. Och undersöka möjligheterna till en ny vandringsled i bygden.

Projektägare:
Lemesjö Bygdegårdsförening
Plats: Örnsköldsvik

Projekt mot ekonomisk hållbarhet

Hållbara affärer genom nya nätverk

Syftet med förstudien är att skapa mer affärer i Höga Kusten genom att bygga nätverk och synlighet mellan grupper som i dag inte träffas. Vår idé är att denna förstudie ska samverka med en förstudie som Företagarna Örnsköldsvik genomför och addera en test av en praktisk metod där kreatörer och handlare svarar upp mot behov som större företag har när det kommer till inredning. Vi kommer att testa metoden att knyta samman potentiella kunder (industrimännen) medkreatörer och handlare under ett event där vi satt samman lokalt producerade miljöer till överkomliga prislappar.

Projektägare : High Coast Creative

WE ARE A PART OF THE SWEDISH MUSICAL WONDER!

Musikmakarna är Sveriges första låtskrivarutbildning grundad 1998 av Ulla Sjöström. Sedan starten har institutionen levererat mängder av eftertraktade låtskrivare, producenter och artister till musikbranschen i Sverige och globalt, samt etablerat breda nätverk över hela världen.

Kombinationen av den unika miljön vid Höga Kusten, det nära samarbetet med musikbranschen, klustret av ett stort antal likasinnade kreatörer och tillgången till studior 24/7 är några av de faktorer som skapar förutsättningar för elevernas framgångar.

Utöver arbetet med den globala musikindustrin, samarbetar Musikmakarna även med organisationer som Tim Bergling Foundation, Dua Lipas Sunny Hill Foundation, YouTube med flera.

Musikmakarna sökte ett projekt 2021 kallat "High Coast Music Innovation Arena".

Projektet syftade till att skapa en innovationsarena för musikskapande i Höga Kusten genom att skapa nya mötesplatser och samarbeten. Projektet möjliggjorde en portabla studiourrustningar och inrättandet av "The Equality Studio" i Örnsköldsvik. Projektet arbetade för en mer jämställd musikbransch, främja unga och deras musikskapande för att öka engagemanget för lokal utveckling och bidra till ett mer dynamiskt område inom Leader Höga Kusten.

Målgruppen var bred och inkluderade; unga kreatörer, studerande, musikentreprenörer, låtskrivare, producenter, artister, företagare inom musikbranschen, kreatörer i alla åldrar, och deltagare med olika funktionsvariationer. Projektet skapade nya mötesplatser och kluster, stärkte engagemanget för lokal utveckling och förstärkte varumärket Höga Kusten.

Samarbetspartners var Google/YouTube, Högskolan Novia, Örnsköldsviks kommun, MXM (Max Martin, Shellback), Spotify, Institute of Arts & Innovation i Westlake, Mittuniversitetet, samt många olika musikförlag och regionala/lokala företag.

Musikmakarna har också drivit ytterligare ett Leaderprojekt: Sing & Songwriters Kvarken.

"Musikmakarna are behind 9 Nominations at the Swedish Grammis Awards!"

**SONGWRITERS
ACADEMY
OF SWEDEN**

140+

Full-time students

25

Years' experience in educating music creators

100+

Partners in Sweden and internationally

VI HAR STÄRKT HÄRNÖSANDS KOMMUN SOM ETT NAV FÖR UTVECKLING INOM FOODTECH

Projektet Utveckling av anläggningar för odling med akvaponi har drivits av VISUS ekonomisk förening i syfte att utveckla små och medelstora odlingsanläggningar baserade på akvaponi och hydroponi. Dessa anläggningar riktar sig till privatpersoner, lantbruk, restauranger och andra verksamheter som vill komplettera sin verksamhet med hållbara odlingsmetoder. Projektet har genomförts på tre platser i Väster-norrland – Härnösand, Docksta och Norrälvsjö – där olika odlings-system har testats och utvecklats.

Under projektets gång har fyra växthus byggts och drivits för att testa och optimera tekniken. Samarbeten har etablerats med bland annat Härnösands folkhögskola, där utbildningar inom akvaponi och hydroponi planeras. Ett nytt företag, BlåGrön Odling AB, har startats som ett direkt resultat av projektet, och skapade en heltidsanställning med ytterligare arbetstillfällen på sikt.

Projektet har även resulterat i en modell för växthus i byggsats, en inomhusanläggning för hydroponisk odling samt en mobil akvaponisk

anläggning baserad på en containertlösning. Dessa innovationer möjliggör enklare tillgång till hållbara odlingsystem. Genom samarbetet med kommunens projekt Stadsnära odling och folkhögskolans utbildningsinsatser säkerställdes att kunskaper och erfarenheter lever vidare.

Trots pandemins utmaningar har projektet lyckats sprida kunskap, skapa nätverk och öka intresset för hållbar odling. Effekterna väntas fortsätta genom utbildning, företagande och fortsatt utveckling av odlingsystem i regionen.

I KÖLVATTNET AV....

Agtiras utvecklingsresa i Härnösand har varit en resa präglad av innovation och ständig anpassning. Företaget startade med en vision om att revolutionera livsmedelsproduktionen genom att kombinera avancerad teknik med hållbara odlingsmetoder. I början fokuserade Agtira på att utveckla och finjustera sina cirkulära system för inomhusodling, där akvaponi och hydroponi integrerades för att skapa en effektiv och resurseffektiv produktionskedja. Genom att samarbeta med lokala forskningsinstitut och entreprenörer i Härnösand kunde Agtira snabbt samla värdefulla erfarenheter och förbättra sina lösningar.

Under åren har företaget expanderat sitt tekniska kunnande, vilket möjliggjorde utvecklingen av högteknologiska odlingsystem anpassade för både storskalig produktion och mindre lokalt anpassade installationer. Agtira har kontinuerligt investerat i forskning och utveckling, vilket har lett till implementeringen av digitala styrsystem som övervakar och optimerar näringsbalans, pH-värde och syresättning i realtid. Denna teknologiska förfining har inte bara ökat effektiviteten i odlingen utan även bidragit till att minska miljöpåverkan.

En viktig milstolpe i Agtiras resa var etableringen av ett pilotprojekt i Härnösand, där deras system visade på stora möjligheter att kombinera matproduktion med hållbar stadsutveckling. Genom att erbjuda praktiska exempel och utbildningar i samarbete med lokala aktörer har Agtira lyckats sprida sin kunskap och inspirera andra att satsa på närodlande, miljövänliga livsmedelssystem. Idag står Agtira som en ledande aktör inom området, med en stadig position på marknaden och en stark vision om att bidra till en mer hållbar framtid för livsmedelsproduktionen i regionen.

SKULEBERGETS KAJAKSATSNING

ETT PROJEKTSTÖD TILL FÖRETAG (HIGH COAST RESORT)

Leader Höga Kusten har möjlighet att ge projektstöd till företag – när samverkan sker, vilket i detta fall har fallit ut på allra bästa sätt

PROJEKTÖVERSIKT:

High Coast Resort AB ansökte om projektstöd från Leader Höga Kusten för att utveckla kajakturism i Skuleberget och Höga Kusten. Projektet syftade till att skapa en kajakled som komplement till Höga Kustenleden genom att anlägga en kajakcentral vid Skuleberget.

MÅL:

- Skapa en ny besöksanledning genom infrastruktur för kajakturism
- Skapa ett nätverk för kajak- och båtutrustning vid Skuleberget
- Öka antalet kajakpaddlare och dagsbesökare i området
- Skapa en halvtidstjänst för samverkande företag

AKTIVITETER:

- Bygga vindskydd och toaletter vid Veåsand och Storvalmen/Lillvalmen
- Installera omklädningsrum vid parkeringen i Veåsand
- Sätta upp skyltar och vepor
- Bygga staket och barnsäkra
- Anlägga en stig från Docksta/Bergs by till Veåsand
- Bygga en infostuga för allmänheten vid Veåsand

FINANSIERING:

- Sökt projektstöd: 134 000 kr
- Övrigt offentligt stöd från LAG: 66 000 kr
- Egen privat finansiering: 85 714 kr

SAMARBETSPARTNERS:

Villa Orrbacken, Via Ferrata, Jacobs Stugor, Skuleskogens Pensionat, Höga Kusten Turer, Naturum Höga Kusten, Länsstyrelsen, Höga Kusten Turism AB, Docksta Bordtennis-klubb (DBTK), Höga Kusten Destinationsutveckling AB.

IDEELLT ARBETE:

Det togs fram en hemsida och bistå i arbetet med egen kraft samt bedriva PR-verksamhet. Nätverksmöten kommer att hålls en gång per år.

Samtidigt pågick ett annat projekt finansierat av Leader Höga Kusten i området:

PROJEKTÖVERSIKT:

Docksta Bordtennisklubb AB ansökte om projektstöd från Leader Höga Kusten för att utveckla besöksnäringen i Docksta/Vibyggerå. Projektet syftade till att skapa förutsättningar och en infrastruktur för att hitta nya målgrupper, förlänga sommarsäsongen och utveckla ett vinteralternativ.

MÅL:

- Öka antalet gästnätter med 500 per år från 2018.
- Skapa 2 nya besöksnäringföretag och utveckla befintliga företag.
- Skapa 1 nytt arbetstillfälle inom besöksnäringen.
- Skapa ett gemensamt forum för samarbete och utveckling av besöksnäringen.
- Etablera Skuleberget Vinter för att utveckla vintersäsongen.
- Etablera ett nytt event med 500 deltagare.

DETTA HAR BLAND ANNAT UTVECKLAT "FEM POPULÄRA BERGSTOPPAR" I OMRÅDET

Fem toppar runt Dockstaområdet som är väl värda att besöka. Det bästa med topparna är att de ligger samlade i direkt anslutning till varandra, så väljer du att bo i närheten så har du vandringsavstånd till ett nytt berg varje dag. De utvalda topparna är Skuleberget, Getsvedjeberget, Herrestaberget, Per Olsbo och Fäberget. I anslutning till vandringen till varje topp finns iordningsställda parkeringsplatser, skyltning, bänkbord och såväl grillplatser som vindskydd.

INITIATIV FRÅN FÖRETAGEN LEDDE TILL STORT SAMVERKANSPROJEKT

CYKLA SOLLEFTEÅ

Det började med att några företag såg potentialen kring vad mountainbike och downhill kunde göra för att få igång turismen under sommartid.

De samlade snabbt in runt 500 000 kronor i form av kontanta medel och arbetsinsatser. De insåg ganska snabbt att ensam inte är bästa dräng och tillsammans med kommunen satsade man 1,5 miljoner kronor.

Ett leaderprojekt bygger på samverkan mellan det offentliga, närings- och föreningslivet. Minst två av de tre utpekade samverkansparter måste finnas med och i detta projekt finns alla tre med. Något som alla parter ser som något positivt och utvecklande.

Leader Höga Kusten var tidigt med i processen när man satte ihop projektet och började se över vilken av stöd som var möjlig att få.

Den hjälp man fått från Leader Höga Kusten har varit en förutsättning för att kunna få till ett så pass stort projekt med många inblandade aktörer. Projektet har omslutit över 5 miljoner kronor.

Nu när projektet är klart och alla aktiviteter är gjorda är förhoppningen stor att locka fler besökare till Sollefteå. Det har bland annat blivit 4 nya downhillbanor, 2 XC-banor, flera fikaplatser, skyltning och informationsspridning!

Parallellt jobbas det för att fler kommuninvånare och Höga Kustenbor ska upptäcka cyklingen och övrigt friluftsliv på Hallstaberget och Remsele.

NOMINERADE TILL PLACEBRANDER OF THE YEAR 2019!

SÅ HÄR LÖD MOTIVERINGEN:

Landsbyggarna är de drivna entreprenörerna och föreningarna på landsbygden som bygger landet. Kreativa och samarbetande individer som vill bidra till att öka platsens attraktivitet. Syftet är att nå opinionsbildare och sprida den positiva bilden av landsbygden och livet i Höga Kusten. Det slutliga målet att attrahera kapital, kompetens och drivkraft. Detta har gjorts genom årliga landsbyggaredagar, kunskapsutveckling, inspirerande kommunikationskampanjer, föreläsningsturné och påverkansarbete. Resultatet: Förutom massiv spridning vill 50 personer ha hjälp att bli landsbyggare och 20 leaderområden vill kopiera konceptet.

Vi landsbyggare
LEADER HÖGA KUSTEN

CITAT FRÅN VÅRA MEDFINANSIÄRER

"Leader bidrar till att utveckla Höga Kusten som plats genom att i trepartnerskap stärka förutsättningarna för samhälls-entreprenörer i landsbygder och skapa en stolthet som bidrar till utveckling och förändrade attityder. Leader vågar vara en finansiär där och när andra främjandesystem inte satsar"

Malin Svanholm

Kommunstyrelsens ordförande
Kramfors

"Leader Höga Kusten är verkligen lokal utveckling och landsbygdsutveckling när den är som bäst. Vi har mängder av goda exempel på där Leader Höga Kusten hjälpt till att lyfta idéer och samhällen till nya nivåer under dessa åt. Stort tack för ett gott samarbete, ser fram emot ytterligare 10 år."

Johan Andersson

Kommunstyrelsens ordförande
Sollefteå

"Leader Höga Kusten spelar en avgörande roll för landsbygdens utveckling genom att stötta lokala initiativ och skapa möjligheter för hållbar tillväxt. Genom detta arbete stärks både näringsliv och gemenskap, vilket gör Höga Kusten ännu mer attraktivt att bo, verka och besöka."

Andreas Sjölander

Kommunstyrelsens ordförande
Härnösand

"Vi får gratulera oss fyra Höga Kusten-kommuner till tio lyckosamma och utvecklande år med vårt gemensamma Leader! Våra landsbygder lever och är synliga i hela Sverige med innovationer och inspiration för andra bygder. Vi har Leader att tacka för en hel del av det."

Anna-Britta Åkerlind

Kommunstyrelsens ordförande
Örnsköldsvik

